

ZMĚNY č. 1a A č. 2 ÚZEMNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU NABYLY ÚČINNOSTI

Josef Morkus, Karel Wirth

Nabytím účinnosti Změny č. 1a dne 18. července 2026 se Územní rozvojový plán stal závaznou územně plánovací dokumentací. Krátce poté byla schválena a 25. srpna 2026 nabyla účinnosti Změna č. 2 Územního rozvojového plánu, která vymezuje akcelerační oblasti pro urychlení využití obnovitelných zdrojů energie.

Územní rozvojový plán (ÚRP) je územně plánovací dokumentace na úrovni státu. Zpřesňuje záměry vymezené v Politice územního rozvoje ČR, vymezuje další záměry a zohledňuje požadavky vyplývající ze strategických koncepcí České republiky a mezinárodních závazků. Vymezuje zastavitelné plochy, transformační plochy a koridory, akcelerační oblasti celostátního významu, územní systém ekologické stability nadregionálního významu a veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, stavby a opatření k zajišťování obrany a bezpečnosti státu a plochy pro asanaci, pro které lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit. Pořizovatelem ÚRP je Odbor územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj, projektem je Ústav územního rozvoje.

První ÚRP byl schválen 28. srpna 2024 usnesením vlády č. 581 a nabyl účinnosti 29. října 2024. Obsahoval pouze záměry dopravní a technické infrastruktury mezinárodního nebo celostátního významu a skladebné části nadregionálního územního systému ekologické stability převzaté ze zásad územního rozvoje (ZÚR) jednotlivých krajů, které již nepodléhaly soudnímu přezkumu. Podle § 319 odst. 5 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, nebyl první ÚRP závazný pro rozhodování v území a další změny v území ani pro obsah navazující územně plánovací dokumentace.

Změna č. 1a ÚRP

O pořízení Změny č. 1 Územního rozvojového plánu rozhodla vláda již zmínovaným usnesením č. 581 ze dne 28. srpna 2024. Za účelem urychlení přípravy a vydání první změny ÚRP rozhodla vlá-

da usnesením č. 271 ze dne 16. dubna 2025 o rozdělení Změny č. 1 ÚRP na Změnu č. 1a a č. 1b. Stejným usnesením zároveň vláda schválila zadání Změn č. 1a a č. 1b ÚRP.

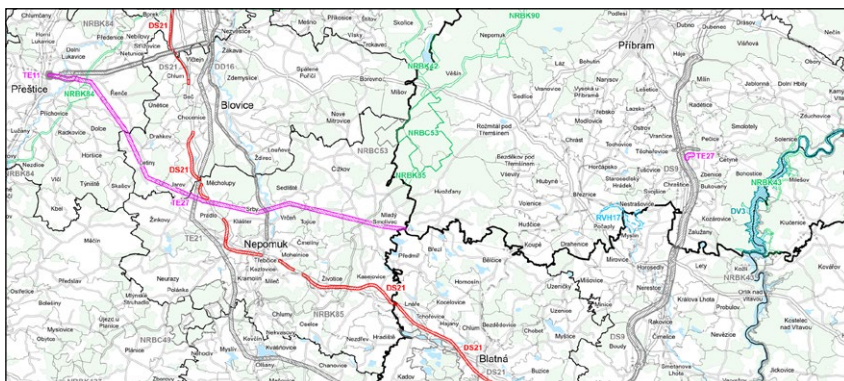
Obsahem Změny č. 1a ÚRP jsou vybrané záměry dopravní a technické infrastruktury ze ZÚR, které nemohly být zařazeny do prvního ÚRP. Změna č. 1a nevyžadovala posouzení vlivů na udržitelný rozvoj území.

Společné jednání k návrhu Změny č. 1a ÚRP proběhlo dne 6. října 2025, ve stejný den se uskutečnilo i veřejné projednání. Z uplatněných stanovisek a připomínek nevyplynula potřeba podstatné úpravy návrhu. Vláda schválila Změnu č. 1a ÚRP svým usnesením č. 230 ze dne 13. dubna 2026. Oznámení o vydání změny bylo zveřejněno na úřední desce Úřadu vlády ČR a v souladu s § 334b stavebního zákona ve spojení s § 173 odst. 1 správního řádu nabyla Změna č. 1a ÚRP účinnosti doručením této veřejné vyhlášky dne 18. července 2026. Tímto dnem se stal ÚRP závazným pro obsah navazující územně plánovací dokumentace i pro rozhodování a další změny v území.

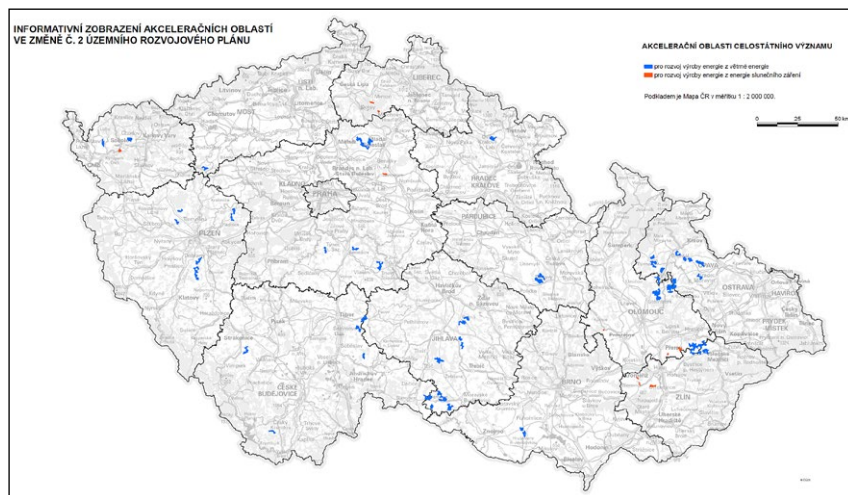
Změna č. 2 ÚRP

Změna č. 2 ÚRP vymezuje akcelerační oblasti celostátního významu pro urychlení využití obnovitelných zdrojů energie. V těchto oblastech budou případné záměry využívající větrnou energii nebo energii slunečního záření povolovány v jednodušším režimu. Zjednodušení spočívá ve zkrácení lhůt, odstranění povinnosti zpracování posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA), s výjimkou zvláště stanovených případů, a zejména v předjednání podmínek, které by mimo akcelerační oblast byly uplatněny v jednotném environmentálním stanovisku a dalších stanoviscích dotčených orgánů. Vymezení akcelerační oblasti neznámá automatické povolení záměru na využití obnovitelného zdroje energie, proces povolení musí probíhat i v akcelerační oblasti. Záměry využívající obnovitelné zdroje energie je nadále možno povolovat i mimo akcelerační oblasti, ovšem bez využití zjednodušeného postupu platného v akcelerační oblasti.

Návrh Změny č. 2 ÚRP byl zpracován na základě usnesení vlády ČR č. 811 ze dne 22. října 2025, kterým bylo schváleno pořízení a zadání Změny č. 2 ÚRP a ulo-

Výřez z výkresu ploch a koridorů Změny č. 1a Územního rozvojového plánu

Akcelerační oblasti vymezené Změnou č. 2 Územního rozvojového plánu

ženo zpracovat a vládě v termínu do 31. července 2026 předložit návrh Změny č. 2 ÚRP. Změna č. 2 ÚRP je klíčovým dokumentem pro implementaci směrnice RED III a naplnění cíle Národního plánu obnovy, který ukládá vymezit akcelerační oblasti pro využití potenciálu větrné a sluneční energie o kombinovaném odhadovaném výkonu minimálně 3 000 MW v minimálně osmi regionech. Požadavky Národního plánu obnovy zároveň vedly k extrémně krátkým termínům pro zpracování a projednání návrhu Změny č. 2 ÚRP.

Pro každou akcelerační oblast je zároveň vydáno územní opatření o podmínkách a zmírňujících opatřeních, v němž jsou stanoveny podmínky a opatření pro to, aby záměry mohly být povolovány v jednodušším režimu. Podmínky stanovují např. povinnost zpracovat hlukovou studii, zajišťují ochranu mokřadů, pramenišť, rašelinišť a ochranu ptáků a netopýrů a přispívají k minimalizaci dopadů na lesy a půdní fond. Součástí podmínek je i omezení maximální výšky větrných elektráren. Návrh Změny č. 2 ÚRP byl vyhodnocen z hlediska vlivů na udržitelný rozvoj území, včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí (SEA) a posouzení

vlivu na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (Natura 2000).

Projednání probíhalo podle stavebního zákona ve spojení se zákonem o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie. Návrh Změny č. 2 ÚRP byl od 14. dubna 2026 zveřejněn na webových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj. Společné jednání s dotčenými orgány a kraji proběhlo 30. dubna 2026, dotčené orgány a kraje měly možnost uplatnit svá stanoviska a připomínky do 15. května 2026. Dne 15. května 2026 se v Praze konalo za vysoké účasti občanů veřejné projednání, na kterém bylo možné klást dotazy i prostřednictvím on-line připojení. Obce a veřejnost měly možnost do 1. června 2026 uplatnit své připomínky. Ministerstvo pro místní rozvoj celkově obdrželo 91 stanovisek dotčených orgánů a připomínek krajů a 13,5 tisíce podání (celkem cca 31 tisíc připomínek) obcí a veřejnosti. Stanoviska a připomínky obdržené ve stanoveném termínu byly vyhodnoceny, přičemž dokumentace jejich vypořádání přesáhla 67 tisíc stran. S ohledem na nesouhlasná stanoviska některých krajských úřadů byly uzavřeny dvě dohody o řešení rozporu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a Minis-

terstvem životního prostředí. Na základě vyhodnocení stanovisek a připomínek bylo z navržených 94 akceleračních oblastí vypuštěno celkem 33 oblastí a dalších 15 oblastí bylo plošně redukováno, tyto úpravy však nevyžadovaly opakované projednání návrhu. Výsledkem je 61 schválených akceleračních oblastí o rozloze 297 km², z toho 49 oblastí pro využití energie větru a 12 oblastí pro využití energie slunce. V územních opatřeních byly na základě výsledků projednání doplněny další podmínky zajišťující ochranu veřejných zájmů.

Změnu č. 2 ÚRP a související územní opatření schválila vláda 27. července 2026 usnesením č. 493, změna nabyla účinnosti 25. srpna 2026.

Změna č. 1b ÚRP a Dílčí územní rozvojový plán

V současné době pokračuje příprava Změny č. 1b ÚRP, která bude obsahovat další vybrané koridory dopravní a technické infrastruktury a rovněž úpravy územního systému ekologické stability. Změna bude vyžadovat posouzení vlivů na udržitelný rozvoj území. Předložení této změny vládě se předpokládá v roce 2028, pokud nebude nutné opakované projednání.

Paralelně s přípravou územního rozvojového plánu zpracovalo Ministerstvo dopravy tzv. Dílčí územní rozvojový plán, jehož obsahem jsou vybrané koridory vysokorychlostních tratí na území hlavního města Prahy. Vláda schválila Dílčí územní rozvojový plán 17. srpna 2026. Ministerstvo pro místní rozvoj jej při nejbližší změně převezme do celostátního Územního rozvojového plánu.

*Ing. arch. Josef Morkus, Ph.D.
Ing. arch. Karel Wirth
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj*

ENGLISH ABSTRACT

Amendments No. 1a and No. 2 to the Spatial Development Plan Have Entered into Force, by Josef Morkus, Karel Wirth

The Spatial Development Plan became a legally binding spatial planning document when Amendment No. 1a entered into force on 18 July 2026. Shortly afterwards, Amendment No. 2 to the Spatial Development Plan, which delimits acceleration areas to facilitate the accelerated usage of renewable energy sources, was approved and entered into force on 25 August 2026.